

Barnombudsmannens verksamhetsplan för år 2025

Utbildningens jämlikhet och barnets rättigheter

Barnombudsmannens uppgifter

Barnombudsmannen säkerställer att barnens ställning och rättigheter beaktas i lagstiftningen och i det samhälleliga beslutsfattandet. Barnombudsmannen bedömer, följer upp och främjar tillgodoseendet av barnets rättigheter i Finland och för in perspektivet om barnens rättigheter i beslutsfattandet och samhällsdebatten. Barnombudsmannen bygger upp ett samhälle som är bra och rättvist för barnen tillsammans med andra aktörer. Arbetet bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter (FördrS 59–60/1991).

Barnombudsmannen är en självständig och oberoende statlig myndighet som styrs av lagen om barnombudsmannen (1221/2004) och statsrådets förordning om barnombudsmannen (274/2005). Ombudsmannen är verksam inom justitieministeriets förvaltningsområde. Vid upprättandet av denna verksamhetsplan arbetar en administrativ assistent, en specialforskare, två jurister, en överinspektör och en kommunikationsexpert i ett tjänsteförhållande som gäller tillsvidare vid barnombudsmannens byrå tillsammans med barnombudsmannen. Alla anställda vid barnombudsmannens byrå har en viktig roll i främjandet av barnets rättigheter.

Barnombudsmannen upprättar årligen en verksamhetsplan och delger den till statsrådet (lagen om barnombudsmannen 3 § och förordningen om barnombudsmannen 4 §). I denna verksamhetsplan beskrivs först fokusområdet för år 2025 där resultaten från Sitras framtidsbarometer¹ har använts och i synnerhet de ungas svar² och resultaten av megatrender, den nationella barnstrategin³ och rapporten Barnets tid⁴, på vilken barnstrategin grundar sig på, ministeriernas kanslichefers rapport Mahdollisuudet Suomelle 2023 (Möjligheterna för Finland)⁵, en verksamhetsmiljöanalys av justitieministeriets förvaltningsområde samt de observationer som gjorts vid barnombudsmannens byrå under årens lopp.⁶

Barnombudsmannens arbete har i denna verksamhetsplan delats i tre helheter.
Barnombudsmannen

1. bedömer tillgodoseendet av barnets rättigheter
2. följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter
3. skapar nätverk och bygger upp kontakter mellan olika aktörer.

¹ https://www.sitra.fi/wp/wp-content/uploads/2023/03/sitra_tulevaisuusbarometri-2023_alt_v2.pdf

² https://www.sitra.fi/wp/wp-content/uploads/2023/02/sitra-tulevaisuusbarometri-2023_erillisraportti_nuoret.pdf

³ Den nationella barnstrategin: Kommittébetänkande. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-777-5>

⁴ Barnets tid: Mot en nationell barnstrategi 2040. Statsrådets publikationer 4/2019. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-698-0>

⁵ Damski, J., m.fl. (2023). Möjligheter för Finland: Kanslichefernas meddelanden till regeringsskiftet. Statsrådets publikationer 2023/4. <https://valtioneuvosto.fi/mahdollisuudet-suomelle-2023#/>

⁶ <https://lapsiasia.fi/sv/arsberattelser>

Verksamhetsmiljön 2025

Övergången till 2025 sker i en världspolitiskt orolig tid. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har fortsatt intensivt och tvingat människor vidare till landsflykt. I september 2024 fick cirka 46 000 ukrainare tillfälligt skydd i Finland. År 2024 skärptes situationen ytterligare även i Mellanöstern och i slutet av året var man rädd för att konflikterna skulle utvidgas i området. Den svåra geopolitiska situationen påverkar inte bara barnens välbefinnande i konfliktområdena utan också de finländska barnens vardag.

Många upplever sin ekonomi som osäker även om de direkta konsekvenserna av Rysslands anfallskrig för Finlands ekonomi håller på att avta, den kraftiga inflationen har stabiliserats och styrräntorna och energipriset har sjunkit. Stabiliseringsåtgärderna av statsfinanserna enligt statsminister Orpos regeringsprogram har riktats mot den sociala tryggheten för barnfamiljer och effekterna har hopat sig särskilt på ensamförsörjarhushåll. Den ekonomiska osäkerheten återspeglas i barnfamiljernas välbefinnande på många sätt.

Vid övergången till år 2025 är också oron för barns och ungas välbefinnande stor. Särskilt störningar och symtom på psykisk ohälsa samt olika egenskaper på neurospektrumet har väckt oro och behov av tjänster. Samtidigt har välfärdsområdenas organisering och besparingstrycket på dem orsakat överbelastning av tjänsterna och erfarenheter av att de är otillräckliga. Samarbetet mellan kommunerna och välfärdsstaterna söker också ännu sin form.

Barns och ungas välbefinnande har också en stark koppling till den upplevda säkerheten. Tyvärr har våldsbrotten bland minderåriga ökat och väckt rädsla bland barnen. Man har sakta vaknat upp till den försämrade situation och arbetet mot våld och ungdomsbrottslighet väntar på ett omfattande verkställande. Barnombudsmannen fortsätter samarbetet med olika myndigheter för att rätta till situationen.

Verksamhetsområdets oförutsägbarhet och oroligheter påverkar barnombudsmannens arbete på många sätt. Barnombudsmannen inleder året inom ramen för sin nya femårsstrategi. Strategins vision är en uppskattad och hållbar barndom. Det innebär att barndomen uppskattas som ett viktigt livsskede i det finländska samhället och att man tar hand om den minskande barnbefolkningen. Barnombudsmannen anser att det är viktigt att det samhälleliga beslutsfattandet baserar sig på internationella människorättskonventioner och forskningsdata. Under den kommande strategiperioden fördjupas användningen av forskningsdata och barnens synpunkter i byråns arbete samt förmedlingen av dessa i samhället.

Barnombudsmannen har stärkt det internationella samarbetet och hållit tät kontakt med barnombudsmännen i Europa och i de nordiska länderna. Finlands barnombudsman är ordförande för Europeiska barnombudsmannanätverket ENOC under perioden 2024–2025, vilket öppnar möjligheter att stöda sig på internationella erfarenheter och dela kompetens över gränserna.

Det svåra världspolitiska läget påverkar också planeringen av barnombudsmannens verksamhet. Människorättsaktörerna ska förbättra sina färdigheter att hantera framtida kriser. Detta har tagits på allvar vid barnombudsmannens byrå. Byråns planmässiga arbete har stärkts med hjälp av en femårsstrategi och samtidigt fortsätter man att implementera de reformer som redan genomförts. Avsikten är att öka ämbetsverkets beredskap att svara på frågor om olika störningssituationer såsom elavbrott, informationspåverkan, livsmedelsbrist, radioaktiv strålning eller anfallskrig. Inom byrån har vi stärkt beredskapen med hjälp av säkerhetspromenad, första hjälpen-utbildning och arbetshandledning. I och med arbetet vid det nya ämbetsverket för specialmyndigheter inom justitieförvaltningen får man mer omfattande stöd för det administrativa och praktiska arbetet.

Samtidigt pågår flera samtidiga nationella utvecklingsprojekt i frågor som gäller barnets rättigheter. Arbetet med den nationella barnstrategin i syfte att främja verkställandet av FN:s konvention om barnets rättigheter är en viktig samarbetskonstruktion för barnombudsmannen. Verkställandet av den nationella kommunikationsstrategin för barnets rättigheter fortsätter. Den viktigaste intressegruppsstrukturen i ombudsmannens verksamhet, dvs. barnombudsmannadelegationen, inleder sitt arbete ännu starkare än tidigare. Slutsatserna från FN:s kommitté för barnets rättigheter styr barnombudsmannens framtida arbete avsevärt.

Tema för år 2025: Utbildningens jämlikhet och barnets rättigheter

Under år 2024 låg tyngdpunkten i barnombudsmannens verksamhet på utbildning och barnets rättigheter. Under året noterades att jämlikhet i utbildningen var en mycket aktuell och viktig fråga. Man har redan länge vetat att barnets socioekonomiska bakgrund har ett samband med inlärningsresultaten. Den finländska grundskolan har hittills varit en internationell framgångshistoria som har lyckats utjämna ojämlikhet förorsakad av föräldrarnas utbildnings- och inkomstnivå. Mätt i kunskaper har i synnerhet barn av föräldrar med den lägsta utbildningen dragit mest nytta av grundskolan, och grundskolan har dramatiskt minskat bundenheten mellan pojkarnas inkomster och deras fäders inkomster.⁷ Framgångsberättelsen har dock börjat rämna. I den färskaste PISA-undersökning observerades att föräldrarnas utbildning, yrke och hemmets förmögenhet hade ett starkare samband med elevernas kompetens än tidigare även i Finland. I Finland var poängantalet för det kvartal som har den högsta socioekonomiska bakgrunden betydligt högre än poängantalet för det lägsta kvartalet, och denna skillnad hade ökat i de senaste mätningarna. Ökningen beror på att resultaten för elever med den lägsta socioekonomiska bakgrunden hade försämrats mer än för elever med den högsta socioekonomiska bakgrunden.⁸ Nationella centret för utbildningsutvärdering NCU:s senaste longitudinella

⁷ Pekkarinen, T. & Uusitalo, R. (2012). Effekterna av grundskolereformen. Nationalekonomisk tidskrift 108(2), 128-139.

⁸ <https://www.jyu.fi/fi/uutinen/pisa-2022-osaaminen-heikentynyt-suomessa-ja-lahe-kaikissa-muissa-oecd-maissa>

utvärdering av kompetensen fäster uppmärksamhet vid att kunskapsskillnaderna mellan grundskolorna ökar redan i början av grundskolan. Även i de inledande mätningarna av den tvååriga förskoleundervisningen observerades skillnader mellan barnens färdigheter och deras bakgrund. Man observerade betydande skillnader på basis av föräldrarnas utbildning, inkomster och födelse- och bostadsland samt barnens födelsemånad och modersmål i fråga om alla de färdigheter och förutsättningar som granskades.⁹

Att barnets socioekonomiska bakgrund har en så stor inverkan på barnets inlärningsresultat är ett stort problem med tanke på tillgodoseendet av barnets rättigheter. FN:s konvention om barnets rättigheter ger varje barn rätt till utveckling och icke-diskriminering. Med stöd av konventionen är staten skyldig att erbjuda varje barn kostnadsfri grundläggande utbildning och stödja barnets utbildning på andra stadiet och på högre nivå. Dessutom ska utbildningen respektera barnets människovärde, och utbildningens innehåll ska inte bara främja utvecklingen av barnets individuella egenskaper utan också samhällets gemensamma värderingar. FN:s kommitté för ekonomiska, utbildningsmässiga och kulturella rättigheter har betonat att utbildningen ska vara åtkomlig (available), tillgänglig (accessible), acceptabel (acceptable) och anpassbar (adaptable). FN:s kommitté för barnets rättigheter betonar att utbildningen ska vara barncentrerad, barnvänlig och kraftgivande. Staterna ska se till att varje barns rätt till lärande tillgodoses.

År 2025 stärker barnombudsmannen sitt arbete med likabehandlingsfrågor inom utbildningen. I regeringsprogrammet ingår ett flertal grundläggande förbättringar av utbildningen. Under året hör barnombudsmannen barnen i likabehandlingsfrågor inom utbildningen och publicerar en Barnbarometer om utbildningen, där barn i åldern 6–7 år ger sina synpunkter på förskoleundervisningen. Byrån intensifierar sitt väl inledda samarbete med utbildningsexperter och sakkunniga. Barnombudsmannen strävar efter att utvidga den utbildningspolitiska diskussionen och beslutsfattandet med ett perspektiv om barnets rättigheter samt barns och ungas synpunkter på utbildningen.

Barnombudsmannens 20-årsjubileum

Barnombudsmannens byrå grundades 2005 och det har gått 20 år sedan dess. Jubileumsåret till ära uppdaterar barnombudsmannen sin visuella profil. I augusti 2025 ordnas ett jubileumsseminarium i samarbete med resursvishetssamfundet JYU.Wisdom vid Jyväskylän universitet som främjar planetärt välbefinnande i samhället. Under jubileumsåret är målet att särskilt beakta barn och unga i kommunikationen och verksamheten.

⁹ <https://okm.fi/sv/-/mellanrapporten-om-forsoket-med-tvaarig-forskoleundervisning-har-publicerats>

Barnombudsmannen bedömer tillgodoseendet av barnets rättigheter

”I sitt uppdrag ska barnombudsmannen bedöma hur barnets intressen och rättigheter omsätts i praktiken, bevaka lagstiftningen och det samhälleliga beslutsfattandet samt bedöma deras effekter på barns välfärd. Barnombudsmannen ska genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattandet i frågor som gäller barn och driva på att barnens intressen tillvaratas i samhället.” (Lagen om barnombudsmannen 2 §.)

Utlåtanden

Att upprätta utlåtanden om regeringens mest centrala propositioner, myndighetspromemorior och -utredningar är en väsentlig del av ombudsmannens bedömningsuppdrag. Byrån följer regeringens författningsberedning och ger vid behov även utlåtanden om sådana regeringspropositioner som den inte har ombetts ge ett utlåtande om. Ombudsmannen följer upp antalet begärda och utfärdade utlåtanden samt satsar på utlåtandenas kvalitet och att de baserar sig på forskning. Utlåtandenas slagkraft bedöms genom att följa upp deras inverkan på regeringspropositioner, utskottsbetänkanden och riksdagsbeslut.

Initiativ och ställningstaganden

Barnombudsmannen följer beslutsfattandet om barn, samhällsdebatten och fenomen som uppstår i medborgarsamhället. Ombudsmannen har en viktig roll i att upptäcka och lyfta fram missförhållanden som gäller barnets rättigheter. Vid behov tar barnombudsmannen initiativ till olika instanser för att fästa aktörernas uppmärksamhet vid missförhållanden som hänför sig till barnets rättigheter eller för att främja förändringen. Barnombudsmannen avger ställningstaganden till aktuella ämnen som gäller barns välbefinnande och rättigheter – vid behov i samarbete med andra aktörer. Initiativens och ställningstagandenas genomslagskraft bedöms genom att följa upp den samhällsdebatt som väckts om ämnet med hjälp av analyser av medieuppföljningen samt genom att bedöma den faktiska förändringen i de föreslagna frågorna.

Årsberättelse och verksamhetsplan

Barnombudsmannen avger årligen en berättelse om sitt verksamhetsområde till statsrådet. Årsberättelsen innehåller en bedömning av tillgodoseendet av barnets rättigheter och utvecklingen inom barnens välfärd och levnadsförhållanden samt brister som upptäckts i lagstiftningen. Årsberättelsen överlämnas till statsrådet före utgången av mars. I den årliga verksamhetsplanen (det här dokumentet) beskrivs de strategiska tyngdpunkterna för varje år och hur de anknyter till verksamheten inom olika förvaltningsområden. Verksamhetsplanen överlämnas till statsrådet.

Berättelse till riksdagen

Barnombudsmannen avger en berättelse om sitt verksamhetsområde till riksdagen vart fjärde år. Riksdagsberättelsen har publicerats 2018 och 2022. År 2025 utarbetas följande riksdagsberättelse som publiceras i början av år 2026.

Slutsatser av FN:s kommitté för barnets rättigheter

FN:s kommitté för barnets rättigheter gav sina slutsatser till finska staten i juni 2023. De missförhållanden som barnombudsmannen uppmärksammat i FN:s kommitté för barnets rättigheter hade beaktats på ett berömvärt sätt. Under år 2025 främjar barnombudsmannen kännedomen om slutsatserna genom att aktivt inkludera dem i sin kommunikation och utnyttja dem i sina utlåtanden, initiativ och ställningstaganden. Barnombudsmannen följer upp och utvärderar genomförandet av kommitténs rekommendationer i synnerhet i sin årsberättelse. Kommun- och välfärdsområdesval ordnas i april 2025 och barnombudsmannen delger slutsatserna till partierna, kandidaterna och nya beslutsfattare.

Barnombudsmannen följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter

”I sin uppgift ska barnombudsmannen följa upp levnadsförhållanden för barn och unga. Barnombudsmannen ska genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattandet i frågor som gäller barn och främja barnets bästa i samhället.”

Barnombudsmannen ska upprätthålla kontakter med barn och ungdomar och förmedla deras synpunkter till beslutsfattarna samt förmedla information om barnfrågor till barn, till människor som arbetar med barn, till myndigheter och till allmänheten.” (Lagen om barnombudsmannen 2 §.)

Uppföljning och deltagande i samhällsdebatten

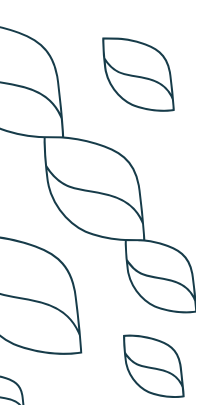
Barnombudsmannen följer med samhällsdebatten om barn och unga och fenomen som uppstår i medborgarsamhället. I uppföljningsuppgiften utnyttjar man mångsidigt medier, samarbete med intressentgrupper, medborgarkontakter samt samtal med barn och unga. Barnombudsmannen har rätt att av övriga myndigheter avgiftsfritt få information som är nödvändig för utförandet av ombudsmannens uppgifter, om inte något annat följer av bestämmelserna om sekretess. Barnombudsmannen följer även upp samhällsdebatten om sin egen verksamhet och hur välkänt arbetet är med hjälp av medieuppföljning och anseendeenkäter.

Kommunikation i barnombudsmannens verksamhet

Kommunikationen spelar en viktig roll i utförandet av barnombudsmannens lagstadgade uppgifter på ett lyckat sätt. Kommunikationsexpertens uppgift är att planera, genomföra och utvärdera kommunikationen på kort och lång sikt, att främja kommunikationen om barnets rättigheter samt stärka byråns kommunikationskompetens.

Kommunikationsexperten upprätthåller nätverk med specialombudsmän, justitieförvaltningen, barnrättsaktörer, nordiska och europeiska barnombudsmän och övriga intressentgrupper.

Under år 2025 främjas den nationella kommunikationsstrategin för barnets rättigheter, som för samman tiotals barnrättsaktörer inom statsförvaltningen och tredje sektorn. Den kommunikationsstrategi som utarbetades för barnombudsmannens byrå under år 2024 ska genomföras i praktiken. Det nationella kommunikationsnätverket för barnets rättigheter styrs av barnombudsmannen och koordineras av Centralförbundet för Barnskydd. Den nationella kommunikationen beaktas också som en del av verkställandet av den nationella barnstrategin. Barnombudsmannen deltar aktivt i kampanjen, evenemangen och evenemangen under veckan för barnets rättigheter.

Barnbarometern

Barnbarometern är ett centralt verktyg för barnombudsmannen för att kartlägga små barns erfarenheter. Barnbarometern grundar sig på en intervjuundersökning av sex- och sjuåriga barn och är unik i sitt slag i hela världen. Barnbarometern har genomförts fyra gånger. Undersökningen har utrett barnens erfarenheter av förtroende (2016), granskat barnens fritid och samtidigt testat två metoder – telefon- och besöksintervjuer (2018), utrett barnens uppfattningar om ett gott liv (2020) och barnens synpunkter på trygghet (2022). År 2025 publiceras Barnbarometern, där man utreder barnens synpunkter på förskoleundervisning och inlärn timer.

Unga rådgivare

Barnombudsmannen har i uppgift att hålla kontakt med barn och unga och förmedla deras tankar till exempel till beslutsfattare och personer som arbetar med barn.

Barnombudsmannen utför denna uppgift med hjälp av verksamheten Unga rådgivare.

Innehåll från verksamheten Unga rådgivare utnyttjas i byråns publikationer, utlå tanden, ställningstaganden, initiativ och utredningar. Unga rådgivare fungerar på tre sätt.

Temamötena med Unga rådgivare är i regel enskilda möten för barngrupper som formats kring ett visst tema. Teman för mötena förknippas i regel med barnombudsmannens strategiska prioritetso mråde för året. Unga rådgivare-teamen är barngrupper med vilka man möts flera gånger och diskuterar de frågor som barnen själva lyfter fram. I dessa team ingår i synnerhet barn i sårbar ställning eller barn som annars har en särskild ställning i förhållande till andra barn. Unga rådgivare-besök är enskilda möten med barngrupper där man diskuterar sådant som är aktuellt för barn just då.

I anknytning till jämlikhet i utbildningen ordnas vintern 2024–2025 temamöten för barn och unga. Vid behov kan träffar även ordnas om enskilda aktuella eller i övrigt viktiga teman. Under år 2025 kommer ett Unga rådgivare-team att upprättas tillsammans med en barngrupp som bestäms senare. En utvärderingen av verksamhetsmodellen publiceras som en del av berättelsen till riksdagen 2026.

Undersökningar och utredningar

Barnombudsmannen publicerar forskningsinriktade utredningar om årets tema och andra viktiga ämnen. Utredningarna sammanställer forskningsrön om barn i anslutning till vissa teman, producerar ny information ur barnens perspektiv och fungerar därmed som ett redskap för att följa upp barnens välbefinnande. I utredningarna kan man fördjupa kunskapen om något fenomen eller missförhållande i barns eller ungas liv. Det väsentliga är att föra fram barns och ungas erfarenheter eller åsikter om en fråga eller ett fenomen som det saknas tillräcklig tidigare forskning om. Utredningen kan samtidigt inspirera till att förverkliga en mer omfattande undersökning, om det finns behov för det. Utredningarna genomförs både på egen hand och i samarbete med intressentgrupper och forskare.

Allmänna kommentarer av kommittén för barnets rättigheter

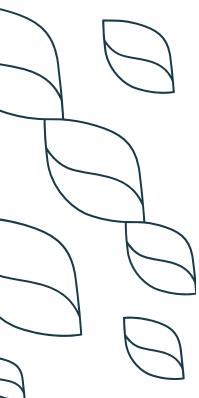
Barnombudsmannen har översatt de allmänna kommentarerna av FN:s kommitté för barnets rättigheter till finska. De allmänna kommentarerna granskar och fördjupar föreskrifterna i barnrättskonventionen och ger anvisningar för genomförande. Information om innehållet i de allmänna kommentarerna förmedlas till intressentgrupperna och den breda allmänheten. Översättningsverksamhetens genomslagskraft främjas genom att hänvisa till existensen av och innehållet i de allmänna kommentarerna i utlåtanden, initiativ, ställningstaganden och vid olika evenemang samt genom att följa upp deras förekomst vid beslutsfattandet och i samhällsdebatten samt genom att informera om allmänna kommentarer i barnombudsmannens kommunikationskanaler.

Föredrag och föreläsningar

Barnombudsmannens lagstadgade uppgift är att genom råd och anvisningar utveckla det samhälleliga beslutsfattandet och främja tillgodoseendet av barnets rättigheter i samhället. Barnombudsmannen bjuds ofta in som talare till olika tillställningar. Tillställningarnas betydelse övervägs noggrant och i samband med anförandena under tillställningarna värnar man om utbildningsperspektivet. I samband med varje anförande förmedlas information om barnets rättigheter, barnens åsikter, arbetet som utförs av FN:s kommitté för barnets rättigheter och till exempel om innehållet i de allmänna kommentarerna, situationen för barnens välbefinnande och om förslag för att förbättra förhållandena. Av framträdandena utarbetas skrivna tal och/eller dior som sparas för framtida bruk. Barnombudsmannen har dessutom varit aktiv i planeringen av en webbutbildning om barnets rättigheter, som den nationella barnstrategin verkställer som en del av sina grundläggande uppgifter. Föredragens och föreläsningarnas genomslagskraft bedöms utifrån mottagen respons.

Nationella indikatorer för barns välfärd

Barnombudsmannens byrå har tidigare aktivt deltagit i utvecklingen av nationella indikatorer för barns välfärd som har samlats in i statistik- och indikatorbanken Sotkanet som upprätthålls av Institutet för hälsa och välfärd. Olika indikatorer finns även på Statistikcentralens och de fristående ämbetsverkens webbplatser. Indikatorerna utnyttjas i byråns arbete, utlåtanden, ställningstaganden, initiativ, presentationer, utbildning och utredningar. Dessutom presenterar man vid olika utbildningstillfällen och besök forskningsdata om barn och unga och var man kan hitta forskningsdata. I byrån följer man aktivt med aktuell forskning om barn och unga. Barnombudsmannen fortsätter arbetet med att utveckla indikatorerna tillsammans med den nationella barnstrategin och Statistikcentralen.

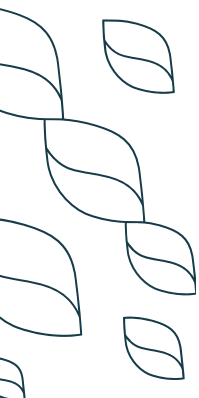

Medborgarkontakter

Barnombudsmanden tar årligen emot 400–700 kontakter av medborgare och yrkesutbildade personer som arbetar med barn om olika frågor som berör barn. Enligt lagen har barnombudsmanden inte behörighet att ta ställning till frågor som rör enskilda barn och familjer eller att ingripa i andra myndigheters verksamhet i enskilda ärenden. I enighet med förvaltningslagen hänvisar barnombudsmannens byrå vid behov de som tar kontakt till rätt myndighet.

Medborgarkontakter utnyttjas i påverkansarbetet, eftersom information om aktuella fenomen i barns och ungas värld är värdefull för barnombudsmanden. Byrån statistikför medborgarkontakterna på en allmän nivå och utnyttjar synpunkterna inhämtade från dessa i sitt eget arbete och i samarbetet med andra myndigheter. Under år 2025 förlängs telefontiden och avsnitten på webbplatsen som riktar sig till medborgare och intressentgrupper vidareutvecklas.

Barnombudsmannen skapar nätverk och bygger upp kontakter mellan olika aktörer

”Barnombudsmannens har till uppgift är att utveckla former för samarbete mellan olika aktörer.” (Lagen om barnombudsmannen 2 §.)

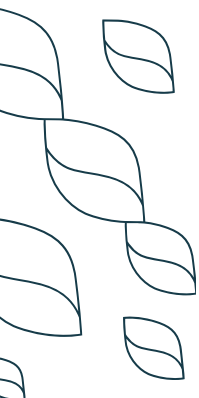
Barnombudsmannadelegationen

Bestämmelser om barnombudsmannadelegationen finns i lagen om barnombudsmannen (1221/2014) och i statsrådets förordning om barnombudsmannen (274/2005). Enligt 4 § i lagen är delegationens uppgift att bistå barnombudsmannen i att främja barns ställning och rättigheter samt myndighetssamarbetet i dessa frågor. Enligt 5 § i förordningen tillsätter statsrådet delegationen på förslag av barnombudsmannen för högst fem år åt gången. Delegationen har en ordförande, en vice ordförande och högst 14 andra medlemmar, som var och en har en personlig suppleant.

År 2025 inleds verksamheten av den nya barnombudsmannadelegationen. Brev med begäran om utnämning har skickats till olika ministerier, ämbetsverk, organisationer, forskningsinstitut och sakkunnigmedlemmar när denna plan utarbetades. Delegationens sammansättning ändras så att en representant för den nationella barnstrategin i fortsättningen har ombetts bli vice ordförande. Barnombudsmannadelegationen sammanträder i regel fyra gånger per år. År 2025 inrättas också nya arbetsgrupper i anslutning till barnombudsmannadelegationen, som kan utökas efter behov.

Arbetet med intressentgrupper

Barnombudsmannens intressentgrupper omfattar andra myndigheter, kommuner, välfärdsområden, forskare, organisationer, religiösa samfund, företag samt andra barnpolitiska aktörer och sakkunniga inom branschen. Barnombudsmannen samarbetar med intressentgrupperna genom att träffa dem och genom att delta i olika evenemang. Även långsiktigt deltagande i olika strategiskt viktiga kommittéer, arbetsgrupper och styrgrupper är en viktig del av arbetet vid barnombudsmannens byrå. Under år 2025 förstärks samarbetet ytterligare särskilt med nationella aktörer, såsom de särskilda ombudsmännen, den nationella barnstrategin och Självständighetsjubileets barnstiftelse Itla.

Internationella kontakter

Barnombudsmannen deltar i internationellt samarbete för att främja barnets rättigheter. Barnombudsmannen är år 2025 ordförande för det europeiska nätverket av barnombudsmän, European Network of Ombudspersons for Children (ENOC). Moldavien arrangerar nätverkets konferens och årsmöte i september 2025. Temat för verksamheten 2025 är fysisk hälsa och barnets rättigheter.

Under 2025 kommer man att fortsätta det nordiska samarbetet med Ålands, Färöarnas, Grönlands, Islands, Norges, Sveriges och Danmarks barnombudsmän.

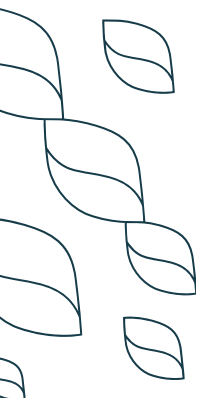
Under 2025 följer barnombudsmannens byrå arbetet i FN:s kommitté för barnets rättigheter, översätter dess publicerade allmänna kommentarer till finska samt deltar i kommitténs aktualitetsdagar. Barnombudsmannens byrå följer dessutom Europeiska kommissionens barngarantiarbete.

Veckan för barnets rättigheter

Konventionen om barnets rättigheter godkändes av FN:s generalförsamling den 20 november 1989 och tidpunkten har etablerats som temavecka för tillställningar och evenemang som påminner om barnets rättigheter samt som en etablerad nationell flaggningsdag. Barnombudsmannen deltar i evenemangen för veckan för barnets rättigheter i samarbete med olika aktörer och förverkligar kommunikationen för veckan tillsammans med det nationella kommunikationsnätverket för barnets rättigheter.

Besök

Barnombudsmannen besöker på inbjudan kommuner, välfärdsområden, skolor, enheter för småbarnspedagogik, läroanstalter och andra organisationer för att möta yrkesutbildade personer samt i mån av möjlighet barn och unga i deras vardag. I samband med besöken berättar man om barnets rättigheter, samlar in information om barnens erfarenheter och åsikter samt observationer av yrkesutbildade personers eller föräldrars åsikter. Dessa kan användas i byråns lagstadgade arbete, såsom utlåtanden, initiativ, ställningstaganden och utredningar. Barnombudsmannens besök är inte inspektions- eller tillsynsbesök.

Barnombudsmannen sköter om personalens välbefinnande

Personal

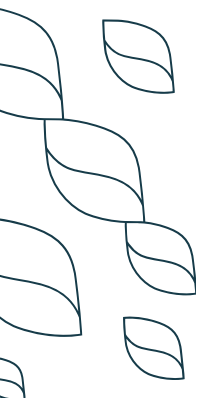
Vid barnombudsmannens byrå arbetar utöver barnombudsmannen även en specialforskare, en administrativ assistent, två jurister, en kommunikationsexpert och en överinspektör, dvs. sammanlagt sju årsverken. Byrån strävar efter att årligen erbjuda en praktikplats till 1–2 högskolepraktikanter.

Personalens välmående

Barnombudsmannens byrå har ett giltigt arbetarskyddsprogram och en arbetarskyddsfullmäktig har utnämnts för byrån. Dessutom har byrån utarbetat anvisningar för att förhindra trakasserier och osakligt beteende, en likabehandlings- och jämställdhetsplan samt en kriskommunikationsplan. En beredskapsplan utarbetas för byrån år 2025.

Målet för femårsstrategin är att kompetensutvecklingen vid barnombudsmannens byrå är kontinuerlig, arbetsuppgifterna är tydliga och motiverande, ledningen är uppmuntrande och stöder de anställda, man satsar på arbetshälsa och att arbetsgemenskapen är trygg och uppmuntrande.

För att uppnå målen fortsätter man med arbetshandledning, stärker gemenskapen och det ömsesidiga förtroendet samt skapar tillsammans olika sätt för rekreation och för att stärka den sociala sammanhållningen. Varje anställd får påverka innehållet i sitt arbete och de gemensamma frågorna. Byrån främjar flexibel samordning av arbete och familjeliv. De anställdas kompetens stärks genom att dela kunskap och färdigheter internt och med externa samarbetspartner. Dessutom stöder man kontinuerligt lärande och uppmuntrar till fortbildning med hjälp av en separat ersättning. Personalens välmående och hur väl ledningen har lyckats följs upp med hjälp av CAF- och VMBaro-enkäten och dessutom uppmuntras en kontinuerlig dialog med chefen. Byrån utnyttjar företagshälsovårdens tjänster. Barnombudsmannens byrå är belägen i Jyväskylä på adressen Vapaudenkatu 58 A och i Helsingfors på adressen Bangårdsvägen 9.

Ekonomi

Löner, dvs. personalkostnader + socialskydd 565 000 €

Övriga verksamhetsutgifter 147 000 €

Hyror 53 000 €

Sammanlagt 765 000 €

I Jyväskylä 10.12.2024

Elina Pekkarinen
Barnombudsman

Mari Laitinen
Administrativ assistent

